

OSTATNIE WIADOMOSCI

Prenumerata miesięczna
1.95 z odb. do domu
1.50 z odb. w Adm.

KRAKOWSKIE

10 gr.

Rok VII.

Kraków, Niedziela 21 lutego 1937 r.

Nr. 52

Deklaracja płk. Koca

ogłoszona będzie w niedzielę

W niedzielę 21 lutego b. r. o godz. 17 min. 30 pułkownik Adam Koc odczyta przed mikrofonem Polskiego Radia deklarację programową, mającą stanowić podstawę konsolidacji wszystkich twórczych sił narodu polskiego, w myśl hasła zawartych w przemówieniu Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza z dnia 24 maja 1936 r.

Przemówienie pułkownika Adama Koca będzie transmitowane przez wszystkie stacje Polskiego Radia.

Ks. Windsor w Mayerlingu

WIEN. — Ksiądz Windsoru odwiedził wczoraj zamek Mayerling, miejsce tragedii arcyksięcia Rudolfa oraz Heilige Kreuz, gdzie znajduje się grobowiec tragicznie zmarłej baronówny Vetsera.

Powszechnemu oczekiwaniu społeczeństwa, które trwało od kilku długich miesięcy, stanie się zatem zadość.

Deklaracja pułk. Adama Koca oczekiwana jest ze stałym, wzrastającym napięciem. Społeczeństwo polskie, sto-

jące wiernie po stronie Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza, oczekuje bowiem na głos, który wytyczy linię postępo-

wania, po której kroczącej dojszyby mogło do jeszcze intensywniejszego dźwignięcia Polski wzwyż.

Spustoszenie na froncie Jarama

Powstańcy zbombardowali wiadukt kolejowy

PERPIGNAN. W następstwie dokonanego bombardowania Culera przez samoloty powstańcze, wiadukt pod Culera, na którym biegnie linia kolejowa, łącząca Francję z Hiszpanią, został uszkodzony i grozi zawaleniem.

Komunikacja bezpośrednia na tej linii jest przerwana. Ruch pasażerski odbywa się z przesiadaniem.

MADRYT. Gen. Miaja oświadczył dziennikarzom, że

wojska powstańcze, które otrzymały znaczne posiłki, przypuściły dziś gwałtowny atak na różnych odcinkach frontu madryckiego.

Ataki te zostały odparte. W ciągu czwartku strącono 7 samolotów powstańczych.

Walki w okolicach Maranosa mają przebieg pomyślny dla wojsk rządowych.

MADRYT. Według wiadomości ze źródeł rządowych, wojska republikańskie działa-

jące na odcinku Jarama, posuwały się dziś rano w dalszym ciągu na wschód na lewym skrzydle frontu powstańczego i zajęły pozycje, które dotychczas hamowały posuwanie się wojsk rządowych.

Następnie oddziały rządowe próbowały dokonać manewru okrążającego lewe skrzydło wojsk powstańczych w najbardziej czułym miejscu frontu powstańczego.

Operacja ta rozpoczęta nocą, trwała jeszcze dziś rano.

Artyleria republikańska bombardowała przez całe rano pozycje przeciwnika, celem uniemożliwienia kontrataku. Atak wojsk rządowych na Maranosa, które było bombardowane przez cały ranek przez artylerię z wysokości górujących nad tym miasteczkiem pozycji, doprowadzi zapewne do całkowitego opuszczenia miasta przez powstańców.

Na odcinku Guadalajara wojska rządowe, działające w dolinie Abanades dokonały wypadu i zajęły dogodniejszą linię obrony.

Ataki powstańcze na pozycje rządowe w El Plantio zostały odparte.

MADRYT. Dziś po południu w czasie walki powietrznej ze stały strącone cztery samoloty rządowe.

BARCELONA. Urzędowy komunikat donosi, że oddziały powstańcze podjęły silny atak na froncie aragońskim.

Walki są w toku i rezultat ich nie jest jeszcze wiadomy.

PARYŻ. — Havas donosi z Salamanki, że gen. Franco otrzymał od przebywającego w Rzymie b. króla Alfonsa XIII entuzjastyczną depezę gratulacyjną z powodu zdobycia Malagi.

Gen. Franco odpowiedział depezą dziękczynną.

Jan Kiepura i Marta Eggerth

śpiewać będą przed mikrofonem na Pomoc Zimowa

Na prośbę Ogólnopolskiego Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym nasz znakomity śpiewak Jan Kiepura oraz jego małżonka p. Marta Eggerth zgodzili się dać koncert, z którego całkowity dochód przeznaczony zostanie na cele pomocy dla bezrobotnych.

Dzięki transmisji radiowej koncert udostępniowany będzie najszerszym rzeszom społeczeństwa w całym kraju.

Pozwoli to wziąć udział w tej pięknej ofierze na rzecz pozbawionych pracy naszych braci nie tylko osobom obecnym na sali krakowskiego teatru, ale również tym wszystkim, jakże liczny obywatelom, którzy w dniu koncertu zasiądą przy głośnikach radiowych.

Dlatego też Ogólnopolski Komitet chcąc ułatwić 700-tysięcznej rzeszy radioabonentów złożenie ofiary, stanowiącej dobrowolny ekwiwalent za zorganizowany przezeń koncert, postanowił dostarczyć wszystkim specjalne znaczki na pomoc zimową w cenie 1 zł. dla radiosłuchaczy mieszkańców miast i 50 gr. dla ludności wiejskiej.

Znaczki te dostarczone zostaną wszystkim radioabonentom przez funkcjonariuszy pocztowych, podczas inkasowania najbliższej opłaty za abonament radiowy.

Ogólnopolski Komitet nie wątpi, że wszyscy radiosłuchacze zechcą złożyć te niewiel-

kie ofiary, które w sumie jednak przyczynią się w znacznym stopniu do ulżenia doli bezrobotnych w ciągu miesięcy zimowych.

Zorganizowany przez Obywatelski Komitet Pomocy Zimowej Bezrobotnym koncert Jana Kiepury i Marty Eggerth, która, jak wiadomo, po raz pierwszy wystąpi publicznie w Polsce, odbędzie się w niedzielę o godz. 20.30 w obszer-

nej sali Starego Teatru, a nie w gmachu Teatru Słowackiego, jak to poprzednio było ustalone.

Staraniem wojewódzkich i powiatowych komitetów pomocy zimowej na ulicach i w świetlicach dla bezrobotnych zainstalowane zostaną megafony, dzięki którym koncertu Jana Kiepury i jego małżonki będą mogły wysłuchać najszersze rzesze publiczności.

Polska — Kanada 2 : 8

LONDYN. — W czwartek w ramach hokejowych mistrzostw świata w Londynie Polska rozegrała mecz z najlepszymi hokeistami świata — Kanadą, przegrywając 2 : 8 (1:3, 0:3, 1:2).

Polacy wykazali bardzo dobrą formę, chociaż przegrana z góry była przesądzona. Walczyli oni bardzo ambitnie i ofiarnie, a okresami udawało im się nawet zagrozić bramce Kanadyjczyków.

Pogrzeb ś. p. Grzeszolskiego

odbył się w czwartek w Krakowie

Wczoraj o godzinie 14.30 z domu przedpogrzebowego na cmentarzu Rakowieckim w Krakowie odbył się pogrzeb ś. p. inż. Pawła Grzeszolskiego.

Za trumną tragicznie zmarłego sosnowiezanina kroczyła matka jego, najbliższa rodzina Grzeszolskich, Staciwińskich, oraz nieprzebrana rzesza ludności Krakowa.

Wśród wielu wieńców pochodzących od rodziny i najbliższych przyjaciół, wyróżnił się wieniec z żywego kwiecia, przepasany szarfą z napisem: „Ofierze ludzkiej ułomności — Zygmunt Hofmokl-Ostrowski”.

Na pogrzebie zabrakło tylko najbliższej zmarłemu osoby, żony, która towarzyszyła mu do ostatnich tragicznych

Podkomitet Nieinterwencji

przyjął projekt kompromisowy

LONDYN. Na wieczornym posiedzeniu Podkomitetu Nieinterwencji przyjęto w zasadzie projekt kompromisowy kontroli angielskiej Portugalii.

Komitet polecił specjalnej komisji ekspertów wypracowa-

nie szczegółów, które mają być przez ekspertów opracowane jutro przed południem.

Po południu zbierze się ponownie Podkomitet Nieinterwencji, celem definitywnej próbaty

Katastrofa samochodowa

W dniu wczorajszym wydarzyła się w Drohobyczu katastrofa samochodowa, w której

5 osób zostało ciężko rannych. Katastrofa miała przebieg następujący:

Auto kierowane przez szofera Fuchsa z Drohobycza, jechało do Stryja, wioząc handlarzy bydła na targ.

Za kolonią Polminu auto napotkało na zaprzęg konny, który usiłowało wyminąć. Niestety konie spłoszyły się i stanęły dęba.

Szofer raptownie skręcił w bok i wjechał całym pędem na słup telegraficzny.

Auto rozbiło się całkowicie. Ciężko ranni zostali: Eizyk Kammermann, szofer Fuchs, Josie Barger, Szane Kammermann i Chaim Rotenberg.

Wszystkich odwieziono do szpitala.

15 tys. osób na pogrzebie ś.p. Grzeszolskiego

W oddaniu ostatniej posługi nie brała udziału żona

W dniu 18 b. m. odbył się w Krakowie pogrzeb ś. p. inż. Pawła Grzeszolskiego. Na długo już przed godziną 14.30, na którą wyznaczony był pogrzeb, zbierać się zaczęły na cmentarzu Rakowieckim nieprzebrane kilkunastotysięczne tłumy publiczności.

Tramwaje prowadzące na Rakowiec były tak przepełnione, że pasażerowie jechali po obu stronach schodków i czepiali się tylnych latarni.

Natychmiast po przybyciu na tereny cmentarne publiczność rozbiła się na dwie grupy, z których pierwsza kierowała się bezpośrednio do świeżo wykopanego dla ś. p. Grzeszolskiego grobu, druga natomiast kierowała się pod kaplicę domu przedpogrzebowego.

Wejście do kaplicy było już o godz. 13 niemożliwe. Rodzina tragicznie zmarłego, towarzysząc zwłokom Grzeszolskiego została zamknięta wewnątrz kaplicy, gdyż napór był tak wielki, że groziło im niebezpieczeństwo zgniecenia.

Kaplica była rzęsiście oświetlona i przybrana kwiatami. Zwłoki Grzeszolskiego spoczywały w czarnej trumnie, pokrytej specjalnie błyszczącym proszkiem, na katafalku w otoczeniu wysokich świec i żywego kwiecia. Trumna wyłożona była dookoła białym całunem.

Punktualnie o godz. 14.30 w chwili, gdy zamknięto wieko trumny i żalobnicy ujęli ją na ramiona, tłum pchnął się tak gwałtownie na kaplicę, że wyważił wraz z futryną całe okno.

Na szczęście trumna w tym czasie znajdowała się już poza domem przedpogrzebowym.

Kondukt pogrzebowy rozpoczynał służa cmentarna niosący drewniany krzyż. Tuż za nim niesiono wieńce: Od rodziny Grzeszolskich, od ro-

dziny Staciwińskich i wielki wieniec z żywego kwiecia z napisem na szarfie: „OFIERZE LUDZKIEJ UŁOMNOŚCI — HOFMOKL - OSTROWSKI“.

Z kolei niesiono trumnę ze zwłokami Grzeszolskiego, za którą postępowała rodzina: Matka Grzeszolskiego, jego rodzina, szwagrowie, Staciwińscy i dwie siostry pani Pelagii Staciwińskiej.

Od kilkunastotysięcznego tłumy publiczności dzieliły rodzinę szeregi stróżów bezpieczeństwa.

Mimo wszystko niedaleko samego już grobu tłum zciął się tak strasznie, że odciał zupełnie rodzinę od trumny. Pilnująca porządku policja z trudem utorowała ponownie drogę rodzinie. Trwało to kilkanaście minut.

Pogrzeb odbył się bez udziału księdza, gdyż jak wiadomo kościół katolicki odmawia swego uczestnictwa w grzebaniu samobójców. Z tych też względów sam ceremoniał

grzebania odbył się bardzo szybko.

W chwili zrzucania na trumnę ciężkich grad ziemi, wśród publiczności rozległ się szloch kobiet. W tym samym momencie ktoś z publiczności rzucił na trumnę biały kwiat chryzantemy, a następnie spadły na grób dwie piękne wiązanki żywego kwiecia.

Po zakończonej ceremonii tłum długo jeszcze stał nad mogiłą „ofiary ludzkiej ułomności“. Gdy się rozszedł, ś. p. Paweł Grzeszolski pozostał nareszcie sam, w upragnionej przez siebie ciszy, z dala od

ludzi-szakali...

Z niesprawdzonego źródła komunikują, iż w pogrzebie ś. p. inż. Pawła Grzeszolskiego wzięła również udział w charakterze widza osławiona pani Kunczalska. Była ona podobno przebrana za staruszkę i natychmiast po skończonej ceremonii żalobnej przekonawszy się, że zemście jej stało się do końca zadość i, że ofiara jej szachrajstw na pewno spoczęła w grobie, wróciła najbliższym pociągiem do Sosnowca.

Za prawdziwość tej wiadomości naturalnie nie ręczymy.

Oświadczenie wicem.n. Miedzkiego

W zakończeniu swego referatu na posiedzeniu Klubu Dyskusyjnego dn. 17 b. m. wiceminister B. Miedzki nie powiedział „a kto z nami nie pójdzie, tego musimy twardym rozkazem“, natomiast zacytował końcowy ustęp mowy Marszałka E. Śmigłego-Rydza z dn. 24 maja ub. r. brzmiący:

„Koledzy! Trzeba mieć patrzeć prawdzie w oczy. Gdybyśmy uważali, że Polska może liczyć tylko na nas, mając trzydzieści kilka milionów obywateli, to świadczyłoby to tragicznie o Polsce. Wy, mając twarde, wyrobione dłonie, jesteście do tego przygotowani, aby pierwsi chwycić za ten łańcuch, ale obok was muszą stanąć inni i wy musicie się starać o to, aby obok was stanęli wszyscy ci, którzy mają poczucie siły i chcą tę siłę oddać w rzetelną służbę Polsce, Ojczyźnie czy Państwu, jak kto woli. A wy musicie znaleźć dla nich zależnie od sytuacji przyjacielskie słowo, albo twardy rozkaz, nie znający żadnych względów ni pardonów“.

Nie został prezydentem gdyż jako adwokat bronił łapownika

NOWY JORK. — Cała praca amerykańska poświęciła ar tykuły niedawno zmarłego Elihu Rootowi, b. senatorowi Stanów Zjedn., b. ministrowi

spraw zagranicznych, ministrowi wojny, wybitnej postaci w palestrze amerykańskiej, człowiekowi, którego prezydent Theodore Roosevelt nazywał największym mężem stanu i największym umysłem, jaki w swoim życiu spotkał po obu stronach Atlantyku.

Elihu Root nie został nigdy prezydentem Stanów Zjedn. dla jednej bardzo na pozór błahiej przyczyny — oto dlatego, że jako bardzo młody adwokat bronił w sądzie przewodcę Tammany Hall, osławionego łapownika Tweeda. Tego nigdy nie przebaczyło mu jego własne stronnictwo republikańskie, stronnictwo, które mimo to uważało go za swego lidera i wyrocznię.

skie, stronnictwo, które mimo to uważało go za swego lidera i wyrocznię.

Elihu Root był najgorętszym zwolennikiem Ligi Narodów i Trybunału Haskiego, tych właśnie instytucji, do których przyłączania się Stanów Zjedn. nie dopuściło jego własne republikańskie stronnictwo. Był on również członkiem Stałego Trybunału Rozjemczego w Ha-

dze. Prawnik, uczony, profesor uniwersytetu, mąż stanu, dyplomata, Elihu Root zaliczany był do najwybitniejszych postaci w ostatnim pięćdziesięcioleciu Stanów Zjednoczonych.

Większość uchwaliła zbrojenia

LONDYN. — Późną nocą po przemówieniu premiera Baldwin, który uzasadniał koniecz-

ność zwiększenia zbrojeń angielskich zarówno z brytyjskiego, jak z międzynarodowego punktu widzenia, izba gmin uchwaliła ustawę, upoważniającą rząd do zaciągnięcia pożyczki do wysokości 400 milionów funtów sterlingów.

Uchwala zapadła 329 głosami przeciwko 145.

SKŁADAJCIE OFIARY NA

F. O. M.

Kom. Jagoda — b. dowódca GPU stracił sympatia i pokutuje za kratkami

Jak podają angielskie dzienniki z Moskwy, były kierownik GPU, były komisarz spraw wewnętrznych, a następnie komisarz poczt i telegrafów Henryk Jagoda, został aresztowany.

Bardzo ciekawa jest przeszłość tego człowieka. Przyszedł on na świat w byłym Królestwie Polskim jako dziecko biednych rodziców. Niezdolny i niezręczny chłopiec nie potrafił się urządzić w życiu. Do czego się brał, to mu się nie udawało. W końcu wybrał zawód farmaceuty i pracował w charakterze aptekarza w Dolnym Nowogrodzie. Cały szereg niepowodzeń wywarł wielki wpływ na charakter przyszłego ministra sowieckiego.

Stał się zgryźliwy, złośliwy i ogarnięty chorobliwą zawiścią.

W początkach obecnego stulecia Jagoda przystąpił do ruchu rewolucyjnego i w Dolnym Nowogrodzie poznał kierownika tamtejszej organizacji rewolucyjnej Swierdłowa. Z czasem Jagoda b. się zbliżył do Swierdłowa i spełniał wszystkie jego polecenia.

Jagoda nie posiada specjalnych, godnych wyróżnienia rysów charakteru. Karierę w Sowietach nie zawdzięcza swej osobie, a raczej żonie i jej rodzinie. Jeszcze przed rewolucją ożenił się z siostrzenicą Swierdłowa i jak bolszewik, który od razu zajął wybitne stanowisko, polecił kierownictwu Cze-ki swego krewnego, Jagode.

W atmosferze tej Jagoda poczuł się jak ryba w wodzie.

Zaraz zaprzyjaźnił się z kierownikiem wydziału personalnego Menżyńskim i dzięki niemu poszedł w górę. W ciągu krótkiego czasu Jagoda został sekretarzem GPU, a z czasem jej kierownikiem, ponieważ Menżyński ustąpił mu całą władzę.

Wówczas Jagoda zetknął się z drugim następcą Menżyńskiego Tr. lissierem. Między tymi dwoma filarami GPU rozgorzała zacięta walka, która skończyła się w ten sposób, że Jagoda oskarżył Trylissiera o sympatie dla trockistów i ten ostatni został usunięty.

Największym dziełem Jagody była budowa kanału bałtyckiego - białomorskiego. Budowa kanału odbywała się w nie ludzkich wprost warunkach i budowę jej prowadziły o fiary GPU. Swego czasu prasa całego świata opisywała o kropności związane z tą budo-

wą i straszne warunki, wskutek których ginęły tysiące osób. Ale Jagoda nie odstąpił od swego planu, — że budowę kanału muszą przeprowadzić skazańcy polityczni.

W końcu kanał został wybudowany. W Sowietach w dano wspianiałą książkę-album, w której umieszczono fotografie wszystkich, którzy przyczynili się do tej budowy, oczywiście poza robotnikami-skazańcami. W książce tej pisarze sowieccy wznosili hymny pochwalne na cześć Stalina i Jagody.

Jagoda stał się drugą po Stalinie osobą w kraju, został odznaczony najwyższymi orderami państwowymi i był otoczony powszechnym szacunkiem.

Z czasem jednak przyszedł zmierzch. Zabójstwo Kirowa podcięło jego karierę. Zarzucono mu wówczas, że nie potrafił ochronić Kirowa i że dopiero Jeżow wykrył zamachowców, a nie on. Gdy walka z trockistami przybrała na gwałtowność, Jeżow zupełnie zaćmił Jagodę i w końcu zajął jego miejsce. Jagody nie można było jednakże od razu zdegradować i dano mu w rządzie mniej zaszczytne stanowisko, powierzono mu po Rykowie kierownictwo komisariatu poczt i telegrafów. Ostatnio zaś aresztowano go.

Nie zaznają w zimie głodu bezrobotni, jeśli każdy złoży ofiarę na Pomoc Zimowa.

Straszny wybuch granatu

LIZBONA. — W koszarach Legionu portugalskiego podczas ćwiczeń brygady morskich wybuchł granat.

Trzech legionistów odniosło ciężkie rany.

Zmarł komisarz Ordzonikidze

MOSKWA. — Wczoraj o godzinie 17.30 zmarł na Kremlu na udar serca ludowy komisarz ciężkiego przemysłu Ordzonikidze, urodzony w roku 1886.

Oficerowie-zamachowcy

PARYŻ. — Havas donosi z Sofii, że aresztowano tam sześciu oficerów w stanie spoczynku, dymisjonowanych za czynny udział w zamachu stanu w r. 1934.

Umizgi Włochów do Turcji

RZYM. — Prasa donosi, że po mediolańskiej konferencji Ciano — Aras rozpoczęte zostały turecko — włoskie rokowania gospodarcze, w których wnik Turcja zamówić ma w stoczniach włoskich kilka jednostek floty wojennej, a dzienniki informują ponadto, że 6 lat temu stocznie włoskie zbu-

dowały dla Turcji serię małych krążowników i łodzi podwodnych, które posiadają duże znaczenie na wodach morza Czarnego i Egejskiego.

W zamian za zamówione okręty wojenne Włochy zobowiązałyby się do zakupu surowców kopalnianych w Turcji.

Pozostaje wszakże tytuł generała. W armii pozostały rangi następujące: generał, pułkownik, podpułkownik, major, kapitan, porucznik i sierżant. Ranga podporucznika oraz szarże podchorążego i starsze-

Demokratyzacja armii

WALENCJA. — Rząd hiszpański przeprowadza obecnie „demokratyzację“ armii. Rangi generała broni i generała dywizji zostały skasowane dekretem ministra wojny. Obecnie zostaje skasowana ranga generała brygady.

Pozostaje wszakże tytuł generała. W armii pozostały rangi następujące: generał, pułkownik, podpułkownik, major, kapitan, porucznik i sierżant. Ranga podporucznika oraz szarże podchorążego i starsze-

go sierżanta zostały skasowane.

Na dowódców do batalionu włącznie mogą być mianowane osoby cywilne, które otrzymują odnośne stopnie wojskowe. Nominacje od batalionu wzwyż są dokonywane bezpośrednio przez ministra wojny. Granicę wieku dla generałów ustalono na 65 lat.

Gaża generalska została określona na 20 tys. pesetów rocznie. Wszelkie dodatki do gaży nie mogą przekraczać połowy uposażenia.

**Wesoły
kącik**

Głupia Niuśka

Niuśka Wiaterek miała w klasie opinię najgłuszej uczennicy.

Siedziała zawsze w czasie lekcji, trzymając palec w nosie, słuchała z tępą miną wykładów i nic nie rozumiała, co do niej mówiono.

Na żadne pytanie nie potrafiła odpowiedzieć. A gdy czasem zdobyła się na odpowiedź, to cała klasa wybuchła śmiechem. Takie to było głupie.

— Jesteś wyjątkowo głupia! — denerwowała się nauczycielka.

A Niuśka zamiast się zawstydić uśmiechała się zadowolona.

— Głupia?! Niech mi to pani w świadectwie napisze, bardzo pani proszę! Bo, jak mówię że jestem głupia, to mi nie chcą wierzyć.

— Kompletna idiotka! — orzekły nauczycielki i wezwały matkę.

— Tak dalej być nie może! — oświadczyła przelotnie. — Dziewczyzna nic nie robi, nic nie myśli.

Zrozpaczona matka załamała ręce.

— Co mam z nią robić niezdolna?! W domu jeszcze gorzej. Po całych dmach chodzi po mieszkaniu i śpiewa nacale gardło!

— Jestem słodka, idiotka! Jestem słodka idiotka!

I nawet się obcych nie wstydzę. Jak przyjdą goście, wszystkim opowiada, że jest najgłuszą uczennicą w klasie.

Co z nią zrobić, co z nią zrobić?! Może z nią iść do doktora?!

Pewnego razu w Niuśce nastąpiła gwałtowna zmiana.

Nagle zaczęła wszystko rozumieć. Na wszystkie pytania odpowiadała celująco.

W krótkim czasie wysunęła się na czoło klasy. Pisała świetne wypracowania, wiedziała wszystko.

Zdumione koleżanki i nauczycielki przecierały oczy ze zdziwienia.

A Niuśka na zdziwione spojrzenia koleżanek odpowiadała pogardliwym uśmiechem.

— Niuśka, co ci się stało, żeś tak nagle zmądrzała? — spytała ją wreszcie jedyna zaufana przyjaciółka.

Niuśka uśmiechnęła się tajemniczo:

— Powiem ci w sekrecie: za wsze byłam mądra. Udawałam tylko idiotkę.

— Po co?

— Bo widzisz... Wpadł mi w oko pan Kazik, który do nas przychodził.

Niuśka westchnęła żalownie.

— Ładny chłopak... Bardzo mi się podobał... I ciągle powtarzał, że nie lubi mądrzejszych od siebie kobiet, że się tylko z głupszą od siebie ożeni.

Więc chciałam mu się przypodobać i być głupszą od niego. A że on jest głupi, jak but, więc musiałam robić idiotkę.

— No i co?

— No i ten zdrajca ożenił się z inną. Więc już nie miałam po co robić głupią. Popląkałam sobie trochę i... z powrotem zmądrzałam.

Napoleon Sadek.

Z wczorajszych obrad w Sejmie Hrabia przeciw ministrowi Otwarta walka konserwatystów z min. Poniatowskim

Przez cały dzień wczorajszego toczyła się w Sejmie rozprawa nad budżetem Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych. Dyskusja odbiegała znacznie od dotychczasowych rozpraw w Izbie. Uderzano również w odmienny ton. Przed kilku laty, gdy min. Poniatowski po raz pierwszy stanął przed partyjnym Sejmem, byliśmy świadkami niezwyklego przyjęcia. Posłowie wszystkich stronnictw od socjalistów do Str. Narodowego popierali wywody min. Poniatowskiego, prześcigano się w słowach uznania i pokłonach. Inaczej było wczoraj w Sejmie, w którym nie zasiadają przedstawiciele stronnictw politycznych, gdzie wszyscy popierają Rząd.

Po raz pierwszy w dyskusji obecnego Sejmu poseł zapowiedział, że będzie głosował przeciwko budżetowi Ministerstwa Rolnictwa. Oświadczył to nie przedstawiciel ludności ukraińskiej, która zwalcza obecnie min. Poniatowskiego za politykę parcelacyjną w Małopolsce Wschodniej, zarzucając mu, że zamiast parcelować ziemię między tubylczą ludność ukraińską, sprowadza Polaków osadników z innych części kraju, ale przedstawiciel wielkiej własności ziemskiej hrabia Łubieński.

W ten sposób konserwatyści, którzy od dłuższego czasu zwalcza min. Poniatowskiego w prasie, którzy przeprowadzili cały atak w sprawie dekretu leśnego, tym razem otwarcie zajęli wrogie stanowisko i w Sejmie.

Dyskusja nad budżetem Ministerstwa Rolnictwa była bardzo ciekawa. Poruszano bowiem wszystkie zagadnienia związane z działalnością tego Ministerstwa, omawiano wszystkie sprawy związane z produkcją rolniczą i leśną. W ten sposób można było uzyskać pełny obraz położenia rolnictwa polskiego oraz jego bieżących potrzeb i bolączek.

Bardzo ważnym i godnym zanotowania było podkreślenie przez wszystkich mówców, że sytuacja w rolnictwie uległa poprawie. Ceny artykułów rolnych poszły w górę. Wzrósł wywóz artykułów rolniczych, udział rolnictwa w handlu zagranicznym jest co raz większy, szereg zarządzeń wydanych dla ochrony rynku krajowego przed surowcami zagranicznymi, daje dodatnie wyniki. W wywozie rolniczym wzrasta udział artyku-

łów przerobionych a nie surowców. Wszystko to przyczynia się do poprawy położenia rolników. Chodzi jednak o to, by te osiągnięcia utrzymać.

A więc wysuwa się konieczność niedopuszczenia do wzrostu cen artykułów kartelowych oraz przemysłowych. W wyścigu bowiem cen, jaki powstać może między artykułami przemysłowymi a rolniczymi, rolnictwo na pewno, jako mniej zorganizowane, ulegnie. Większość mówców wzywała więc min. Poniatowskiego, by miał to na oku.

Wiele miejsca poświęcono również sprawie reformy rolnej. Pos. hr. Łubieński atakując politykę Ministerstwa Rolnictwa zastrzegł się wprawdzie, że nie jest zasadniczym przeciwnikiem reformy rol-

nej, ale formy jakiej jej obecnie nadał min. Poniatowski. Mówca uważa bowiem, że coraz mniej mamy zdrowych, samodzielnych gospodarstw rolnych, rośnie natomiast ilość karłowatych, niezdolnych do samodzielnego życia. Stanowisko pos. Łubieńskiego, jeśli chodzi o wykonanie reformy rolnej było odosobnione.

Niejako w odpowiedzi na te wywody wszyscy posłowie zwracali się do min. Poniatowskiego z gorącym wezwaniem, by przyspieszył wykonanie reformy rolnej, by stworzył 4-letni plan reformy rolnej. Mówcy zapowiadali, że min. Poniatowski będzie błogosławiony przez chłopów za umożliwienie im stworzenia własnych warsztatów pracy.

„Jesteśmy zbyt biedni aby mieć tanie szkoły“

Olbrzymia cyfra 5—6 milionów analfabetów, jak miecz Damoklesa wisiała nad głowami senatorów w czasie dyskusji nad budżetem min. W.R. i O.P. Ze wszystkich przemówień widać było wielkie niezadowolenie tym faktem, uderzającym w podstawy naszego bytu państwowego.

Zwłaszcza szeroko w czasie dyskusji zostało potraktowane zagadnienie wtórnego analfabetyzmu.

Sądowano, że olbrzymi odsetek absolwentów szkół powszechnych nie mając możliwości dalszego kształcenia się, czytania książek i t. p., wraca do swego pierwotnego stanu — staje się wtórnymi analfabetami. Proces ten właśnie jest główną przyczyną powstania u nas tak olbrzymiej cyfry analfabetów.

Jak zaradzić złu?

W Polsce 47% szkół powszechnych to t. zw. jednoklasówki. W dusznej izbie szkolnej jeden nauczyciel naucza setkę dzieci. Po południu uczy się jednocześnie pierwszy i drugi oddział, a przed południem trzeci i czwarty. Przy czym w czwartym oddziale chłopcy pozostają przez trzy lata. Teoretycznie w ciągu tego okresu dzieci przechodzą kurs trzech oddziałów — czwartego, piątego i szóstego. Jest to jednak tylko teoria. Trudno, aby nauczyciel w tej samej klasie wykladał pięciu

chłopcom kurs szóstego oddziału, dziewięciu — piątego, dwunastu — czwartego, a pozostałym trzeciego. Tego rodzaju organizacja nie może dawać dobrych rezultatów. Widowym tego znakiem jest olbrzymi odsetek uczniów jednoklasówek, którzy pozostają na drugi rok w tej samej klasie.

Czyż można się dziwić, że w takich warunkach, szkoła jednoklasowa „odrzuca rok rocznie tysiące niedouków“ — jak twierdzi sen. Siedlecki. Czyż można się dziwić, że za kilka lat powiększą oni liczbę wtórných analfabetów?

Olbrzymi odsetek jednoklasówek w Polsce tłumaczy się względami oszczędnościowymi.

Czy takie stanowisko jest jednak słuszne?

„Szkoła tania“ jest szkołą złą i nie jest wcale taną, a wyjątkowo drogą — twierdzi sen. Siedlecki.

Gdy dzieci uczą się w ma-

łych, nieogrzewanych dusznych izbach — chorują, gdy nauczyciel przeciążony jest pracą, a nauka odbywa się jednocześnie dla kilku oddziałów — ze szkoły wychodzą półanalfabeci i wojsko otrzymuje materiał nieprzygotowany do odpowiedzialnej służby obrońców kraju.

Polityka oszczędzania na oświacie, polityka 47% szkół jednoklasowych — jest polityką złą. Jest to nie oszczędność, a rozrzutność.

Jesteśmy zbyt biedni, by nas stać było na „tanią szkołę“.

Śmierć 6 marynarzy

NOWY JORK. Na pokładzie krążownika „Wyoming“, który brał udział w manewrach w pobliżu wybrzeży Kalifornijskich, nastąpił wybuch 5-calowego działka.

Sześciu marynarzy zostało zabitych, a 10-ciu odniosło rany.

Rozumna walka z hazardem

Drugi już raz w komisji budżetowej Sejmu, w dyskusji nad monopolami, poruszono sprawę utworzenia u nas loterii liczbowej. Pierwszy raz było to przed rokiem, drugi — podczas obecnej dyskusji budżetowej.

Co przemawia za utworzeniem takiej loterii? Przede wszystkim nowe źródło dochodu dla Skarbu. Istnieje u nas jakiś wstydlawy stosunek do gry, z pewnością — jak powiedziano w komisji — nie zupełnie szczerzy i cały kolosalny zysk, płynący z tego źródła, pozostawia się w rękach prywatnych przedsiębiorców, rekrutujących się w 98 proc. z elementów przestępczych. Skarb spiętnuje zyski z monopolu tytoniowego — więc słuszne jest, by także opodatkował grę.

Następnie loteria liczbowa ma ująć w racjonalne łożysko skłonności ludzkie do gry. Skłonności nie należy mieszać z namiętnością. Nałóg trzeba leczyć, nad skłonnościami trzeba czuwać, by się nie wyolbrzymiły i nie przemieniły w nałóg. Otóż te skłonności, jak dotychczas, wykorzystywane

są wyłącznie przez elementy przestępcze, które z tego ciągną kolosalne zyski, bo jak wiemy z doświadczenia, ludzie grają wszędzie: na wyższym i na niższym społecznym. I znowu wiemy z doświadczenia, że bezwzględny zakaz pozostaje tu martwą literą. Człowiek, który szuka szczęścia w grze, będzie go szukał w każdych okolicznościach, a eksploatacja tego pociągu daje tak kolosalne zyski, że umysł ludzki będzie zawsze nad tym pracował, by w nich brać udział.

Toteż jeżeli człowiek już chce grać i będzie grać, to niech wie, że jeżeli gra, to ta gra jest uczciwa i znajduje się pod kontrolą czynników odpowiedzialnych. Chodzi więc o stworzenie dla istniejącego wśród ludzi pociągu do gry i hazardu takiego łożyska, które z uwagi na swą strukturę wywiera najmniej szkodliwy wpływ na społeczeństwo i jednocześnie byłoby dla ogółu pożyteczne przez zwiększenie dochodowości Skarbu Państwa.

Według opinii, wypowiedzianej w komisji budżetowej, takim łożyskiem w pierwszym rzędzie jest loteria liczbowa.

Agenci angielscy w Portugalii

LONDYN. Kompromisowy plan kontroli angielskiej w Portugalii przewiduje zawarcie specjalnego układu dwustronnego pomiędzy Wielką

Brytanią i Portugaliją, na mocy którego Portugalia dopuści na swoje terytorium 60 agentów brytyjskich, którzy będą rozlokowani w 6 głównych portach portugalskich.

Agenci ci będą posiadali prawo wykonywania w dowolny sposób kontroli zarówno w portach, jak i w obrębie całego terytorium Portugalii, aczkolwiek podkomitet przyjął jako zasadę, że z chwilą wprowadzenia skutecznej kontroli w portach, kontrola granic lądowych Portugalii nie będzie konieczna.

Wielka Brytania ze swej strony daje komitetowi nieinterwencji swą gwarancję, że kontrola będzie skutecznie wykonywana i że Portugalia nie naruszy zasad.

RADIO

6.30 „Kiedy ranne wstają zorze“ 6.35 Gimnastyka. 6.50 Muzyka. 7.25 Pare informacji. 7.30 Muzyka. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.30 Przerwa. 11.30 „Śpiewajmy piosenki“. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.05 „Miniatury instrumentalne“. 12.50 „Skrzynka rolnicza“. 13.00—14.30 Przerwa. 14.30 Teatr Wyobraźni: „Początek“ — słuchowisko dla dzieci starszych. 15.00 Wiadomości gospodarcze. 15.15 „Najpiękniejsze głosy“. 16.00 Nasz program. 16.10 Życie kulturalne stolicy. 16.15 Koncert orkiestry wileńskiej. 17.00 Koncert dawnej muzyki. 17.50 Przegląd wydawnictw. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 Wiadomości sportowe. 18.20 Koncert reklamowy. 18.45 Program na jutro. 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 Audycja dla Polaków za granicą: „Młodzież polska z zagranicy na słuchach w kraju“. 19.30 „Wieczór przy mikrofonie“. 20.30 Nowości literackie. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 D. c. „Wieczór przy mikrofonie“. 22.00 Recital śpiewaczy Halmi Einer. 22.30 Mała Orkiestra P. R. z udziałem Czwórki Radowej. Zakończenie audycji o godz. 23.30.

Skuteczne w działaniu

są zazwyczaj czyste leki naturalne. Norweski Tran Lecznicy, jako wyciąg z wątroby wątluszy stanowi naturalny lek, wolny od wszelkich domieszek. Jest on w znacznym stopniu pozbawiony zapachu i smaku i dlatego też łatwo przyswajalny.

**NORWESKI
T R A N
LECZNICZY**
słynny na całym świecie.

TADEUSZ RYS

DZIEŃ ZAPŁATY

WSTRZĄSAJĄCA POWIEŚĆ O BOHATERSTWIE, MIŁOŚCI I POŚWIĘCENIU

Tatiana córka pułkownika żandarmerii Iwanowa, i zmarłej przed dwoma laty Polki, zakochała się w młodym bojowcu, Tadeuszu Orlińskim zwanym Sokolem, i wraz z nim uciekła z domu ojca.

Sokół pracował w fabryce papierosów Polakiewicz. Między robotnicami tej fabryki była młoda i ładna Jadwiga Izdebska która skrycie kochała się w Orlińskim. Majster tejże fabryki usiłował zniewolić Izdebską, ta jednakże zdołała mu się wyrwać i uciec. Z zamęsty majster zademonstrował ją w ochranianie i Jadwiga Izdebska została niewinnie aresztowana.

Tymczasem Tadeusz przygotowywał zamach na pułkownika Iwanowa, lecz w przeddzień wykonania tegoż został aresztowany. Wobec tego Tania postanowiła sama wykonać zamierzony zamach i pewnego dnia zjawiała się w ochranianie w gabinecie swego ojca. Iwanow jednak zdołał wyrwać jej rewolwer z ręki i zmusił ją do powrotu do domu. Gdy jechała wraz z ojcem zobaczył ją doktor Dłuski, jeden z bojowników o wolność, i odtąd towarzysze uważali Tanię za zdrajczynię.

Tadeusz uciekł z gmachu sądu i ukrył się w mieszkaniu matki towarzysza partyjnego, Piaseckiego, straconego przez Moskali. Tu też doniesiono mu o rzekomej zdradzie Tani. Wreszcie postanowiono wezwać ją na sąd partyjny.

Tania uciekła z domu ojca i zjawiała się na rozprawie partyjnej. Tu wysłuchano wyjaśnień Tani i kazano jej zgłosić się za dwa tygodnie po decyzję, która ma nastąpić po stwierdzeniu jej prawdomówności.

Na posiedzeniu komitetu bojowego postanowiono za wszelką cenę uratować Jadwigę Izdebską, skazaną na śmierć. Upierzono ją „grypsem“, że do jej celi przybędzie spowiednik. Gdy Izdebska została sama z księdzem, ten udzielił jej wskazówek odnośnie ucieczki i zostawił mundur strażniczeki, aby mogła się przebrać. Ucieczka się udała, ale władze zwierzchnie obawiając się dymisji osadziły w więzieniu strażniczkę pilnującą Jadwigę Izdebską. Strażniczkę oskarżono o ułatwienie ucieczki Izdebskiej. Jadzia przybyła do mieszkania Piaseckiej i tu spotkała się z Tadeuszem.

Z kolei przystąpiono do drugiego zamachu na pułkownika Iwanowa. Tania wysłała do niego list, że niby chce się z nim zobaczyć i wyznaczyła mu spotkanie. W rzeczywistości zamiast Tani miał czekać bojowiec. Tymczasem Iwanow na spotkanie nie podeszedł, lecz wysłał agenta, który też został zabity zamiast pułkownika. Po tym nowym nieudanym zamachu, Tanię znów uważano za prowokatorkę, lecz ostatecznie przekonano się o jej niewinności.

Tania umówiła się z Tadeuszem i gdy się spotkali od razu spytała czy ją nadal kocha, gdyż jeden z bojowców powiedział jej, że Sokół interesuje się Izdebską. Nie otrzymawszy jasnej odpowiedzi, Tania szybko odeszła i odtąd Tadeusz nie mógł jej odnaleźć.

Bojowcy postanowili zgładzić general-gubernatora Skallona i opracowali dokładny plan zamachu. Jeden z nich w przebraniu rosyjskiego oficera miał znieważać czynnie konsula niemieckiego. Obrażonemu dyplomacie powinien wyrazić ubolewanie general-gubernator. Bojowcy więc planowali, że w tym czasie, gdy Skallon będzie jechał do mieszkania konsula, rzucą na niego bombę.

W tym celu członkini organizacji bojowej, Hanna wynajęła mieszkanie frontowe w domu przy ul. Koszykowej 13. Okna jej lokalu wychodziły na Koszykową i Natolińską, na której mieszkał konsul niemiecki. Bomby miano rzucić z okien wychodzących na Natolińską. Hanna zameldowała się jako Irena Kozłowska, a Jadzię Izdebską i drugą bojownicę przyjęła rzekomo do służby.

Tadeusz przyniósł do mieszkania na Koszykowej cztery bomby. Wszystko jest już przygotowane do zamachu. Trzy dziewczyny czekają tylko na przejazd Skallona.

Młody oficer rosyjski spotkał się z piękną damą na Placu Zielonym. Widząc z daleka wice-konsula niemieckiego podeszedł do niego.

Wice-konsul zdziwiony spojrzał na oficera i przez chwilę mierzył go złym wzrokiem. Czuł się dotknięty bezczelnym tonem rosyjskiego oficera. Nikt jeszcze nie ośmielił się mówić takim tonem do niego, barona von Lerchenfelda.

Młody oficer raz jeszcze, ale ostrzej i bezczelniej niż wpraw, zapytał:

— Czy pan jest baronem von Lerchenfeldem?

— Kim pan właściwie jest? — ostro zapytał wice-konsul.

Ale zamiast odpowiedzi nastąpiło coś zupełnie nieoczekiwanego.

Oficer z całej siły uderzył wice-konsula dwa razy w twarz. Policzki były tak mocne, że baronowi świączki stanęły w oczach. Oficer wykrzyknął przy tym:

— Wot tiebie, sukiny syn, za interwencju!...

Wice-konsul przez chwilę stał jak nieprzytomny i w ogóle nie wiedział co robić. Instynktownie schwylił się za zaczerwioniony policzek. Dygotał z bólu i wściekłości.

Ludzie początkowo uciekali, ale po chwili zaczęli się gromadzić w pobliżu i w małych grupkach omawiać niezwykle zajście. Ale oficer, który tak śmiało spoliczkował barona von Lerchenfelda, wcale się nie przestraszył, nie uciekał, lecz spokojnym krokiem i z głową dumnie podniesioną przycisnął się przez ciżbę, jak gdyby nic nie zaszło.

Czy jakiś cywil albo nawet mundurowy policjant ośmieliłby się zatrzymać carskiego oficera? Czy zaryzykowałby ktoś rzucenie pod jego adresem choć jednego złego słowa?

Wice-konsul zaczął wołać po niemiecku:

— Polizei!

Ale przechodzący policjant nie odważył się nawet o krok zbliżyć do oficera. Zanotował sobie tylko numer pułku, do którego oficer należał. (Numer zaznaczony był na epoletach).

Oficer podeszedł prosto do stojącej w pobliżu dorożki.

— Kasyno oficcerskie na Nowym Świecie! — głośno podał adres dorożkarzowi. — No, walaż, ty pieski synu!

Dorożkarz jak gdyby zdrzął ze strachu, z przerażoną miną obejrzał się na swego pasażera i przez chwilę wahał się, jak gdyby nie wiedział czy jechać.

— No, czego stoisz, ty... synu! — ryknął oficer. Dopiero po tym okrzyku dorożkarz ruszył z miejsca.

W tej samej chwili oficer wstał z siedzenia, odwrócił się twarzą do wice-konsula, który bez przerwy krzychał: „Polizei, polizei!“ i, grożąc mu pięścią, zawołał:

— Wot tiebie, swołocz proklataja! Nam naplewat' na twojego cesarza Wilhelma. Jeszcze mu pokazemy!

Po chwili dorożka wraz z krzyżącym oficerem wjechała w ulicę Szkolną i skryła się za zakrętem.

Znieważony wice-konsul, otoczony tłumem ludzi, zakrył chusteczką płonący policzek i z wściekłością mówił sam do siebie:

— Ja tego nie daruję, będę żądał satysfakcji.. Żeby nawet wojna miała z tego powodu wybuchnąć!... Sam car musi mnie przeprosić!... Tę świnię musza powiesić! Taki skandal! Jutro jadę do Berlina...

Oficer z całej siły uderzył wice konsula dwa razy w twarz.

Ciężko dyszał z gniewu. Z oczu sypały mu się iskry złości i nienawiści. Tłum dookoła ciągle wzrastał. Policjant zapisał nazwiska świadków zajścia.

Wszyscy świadkowie zgodnie zeznali, że oficer, policzkując wice-konsula, mówił przy tym jakieś słowa o znaczeniu politycznym: „Za interwencją!“ Niektórzy z obecnych z rozdrażnieniem mówili o tym chamskim oficerze, który bez powodu uderzył w twarz wice-konsula.

Wśród obecnych byli jednak i tacy, którzy nie szczędzili docinków pod adresem spoliczkowanego barona. Pewien młody człowiek odezwał się do drugiego.

— Ci Niemcy zasługują na policzki, nie nie szkodzi! W Poznańskim nie pozwalają przecież naszym dzieciom uczyć się po polsku. Precz z hakatystami!

— I baron może poznać, jak smakuje policzek z ręki carskiego oficera!... — cicho zauważyła jakaś pani.

Po upływie pół godziny „oficer carski“ spotkał się z Tadeuszem w zakonspirowanym mieszkaniu na ulicy Wolskiej. Szybko zrzucił z siebie mundur oficcerski i czapkę, zdjął wszystkie drobiazgi swego umundurowania i, śmiejąc się serdecznie, opowiedział, jak świetnie mu się udało.

— Tak wziętem się w rolę carskiego oficera, — opowiadał Adam, — że chwilami zapomniałem, iż nazajutrz muszę przecież pójść do fabryki i tłuma-

czyć majstrowi, że byłem chory... Ach, jaką żalosną minę miał baron po spoliczkowaniu!...

— Czy nikt nie jechał za twoją dorożką? — zapytał Tadeusz. — Czy zwróciłeś na to baczną uwagę?

— Ach, co znowu, towarzyszu Sokole! Czyż mogło komu przyjść do głowy najmniejsze bodaj podejrzenie, że jestem zwykłym robotnikiem z fabryki Lilpopa? Nawet przypadkowo- obecny policjant trzął się przede mną! Nikomu nie wpadło na myśl pojechać za mną, bo wszyscy byli pewni, że jestem oficerem i spoliczkowałem grubego Niemca za to, iż miałem z nim swoje porachunki.

Tadeusz był bardzo zadowolony z tego sprawozdania.

Pierwszy akt niebezpiecznego przedsięwzięcia był skończony. Teraz miał nastąpić akt drugi.

General-gubernator denerwuje się...

Policzek na Placu Zielonym poruszył zarówno rosyjską, jak i niemiecką dyplomację.

Bagatelka! Rosyjski oficer w pełnym umundurowaniu policzkuje w biały dzień w jednym z najruchliwszych punktów miasta przedstawiciela potężnego niemieckiego cesarstwa!...

Spoliczkował zaś bynajmniej nie z powodów czysto osobistych, nie z powodu kobiety, co przecież mogłoby się łatwo zdarzyć, ale z pobudek politycznych, dlatego, że Niemcy zbyt wtrącają się do spraw czysto rosyjskich.

Wśród dyplomatów wrzało, jak w ulu...

Sypały się depesze z Berlina do Petersburga i z Petersburga znów do Berlina, z Warszawy do Petersburga i z powrotem. Skrzypiały pióra, stukały maszyny do pisania...

Posel niemiecki w Petersburgu złożył wizytę rosyjskiemu ministrowi spraw zagranicznych i bardzo ostry protest przeciwko spoliczkowaniu wice-konsula na Placu Zielonym w Warszawie.

Padły ostre słowa, w powietrzu wisiała groźba zerwania stosunków dyplomatycznych.

Cesarz Wilhelm, skoro dowiedział się o wszystkim, o tym niesłychanym znieważeniu jego przedstawiciela, uderzył pięścią w stół i zawołał:

— Ja ich nauczę, tych przeklętych Rosjan!...

Z Petersburga do Warszawy i z powrotem posyłano kuriera za kurierem. Prezydent ministrów żądał od Skallona wyjaśnień. Jak to, jak on mógł dopuścić do skandalu, który przecież może doprowadzić nawet do wybuchu wojny?...

General-gubernator „kraju przywiślańskiego“ znalazł się w wielkich tarapatkach. Spoliczkowanie wice-konsula miało miejsce w kraju, którym on zarządzał. On ponosił moralną współodpowiedzialność za całe zajście.

Skallon wezwał do siebie dowódcę 34-go pułku artylerii. Ten numer pułku podał policjant, obecny podczas skandalu na Placu Zielonym. 34-ty pułk artylerii stacjonowany był w Kaliszu. Dowódca pułku, przerażony, błdy, przyjechał do Warszawy i zameldował się w Belwederze.

Skallon zaczął tupać nogami. Całą swoją wściekłość chciał wyładować na dowódcę 34-go pułku artylerii w Kaliszu, pułkowniku Jegorowie.

— Jeżeli w ciągu godziny nie dostarczy mi pan tego fajdaka, — wołał Skallon, — wyleci pan z pułku!...

Jegorow powrócił do Kalisza zdenerwowany i przerażony. Postanowił, że przede wszystkim spoliczkuje krnąbrnego oficera, a następnie pod konwojem odeśle go do Warszawy.

Po przyjeździe do Kalisza pułkownik Jegorow zwołał wszystkich oficerów pułku i, zgrzytając zębami, zapytał:

— Który z was, sukiny syny, spoliczkował niemieckiego wice-konsula? K'o?!

Oficerowie wytrzeszczyli na niego oczy i wszyscy wyjaśnili, że nikt z nich w ostatnich czasach w ogóle nie był w Warszawie. A zatem nikt z nich nie mógł spoliczkować niemieckiego wice-konsula w Warszawie.

— Ach, wy, sukiny syny! — krzychał Jegorow, rozwścieczony. Twarz jego nalala się krwią. — Mówcie, kto z was spoliczkował niemieckiego wice-konsula? Mówcie, bo w przeciwnym razie wszyscy pójdziecie do więzienia!

Dalszy ciąg jutro.

Kalendarz dnia

SOBOTA

Suche dni. Leona b., Elenteriusza b.
Słowiański: Lubomila Siostrzewita.
Słońca wach. 6.45, zach. 16.58.
Księżyc wach. — 11.31, zach. 5.35.

20
LUTY

HISTORIA PODAJE:

1530 Kononacja Zygmunta Augusta.
1630 Zmarł Zygmunt Chmielecki, głośny wódz za króla Zygmunta III.
1771 Suworow odstepuje od Lankorony.
1919 Sejm zatwierdza Józefa Piłsudskiego na stanowisku Naczelnika Państwa.
1922 Uchwała Sejmu Wileńskiego o przyłączeniu Ziemi Wileńskiej do Polski.

PRZYSŁOWIA:

„W lutym gdy zagrzmie od wschodniego boku Burze i wiatry walne będą w tym roku”.

AFORYZMY:

„Zacne natury powodują się wspaniałomyślnością. Podle zaś robią na niej interesy”.

ZŁOTE MYŚLI:

„Energia i rozum narodów nie są to rzeczy przypadkowe. Zjawiają się one tam, gdzie naród jest zwarty, mocno moralnie związany, — a giną tam, gdzie tradycyjne węzły narodowe ulegają rozkładowi”.

Roman Dmowski.

KTO NIE WIE, ŻE:

Ilość oddechów wynosi u człowieka dorosłego 12 do 24 na minutę. Przeciętnie cztery uderzenia pulsu przypadają na jeden oddech.

WESOŁE DROBIAZGI:

Cierpiący na biegunkę: — Biegun.

HUMOR WIELKICH LUDZI:

Próżność. Filozof Antistesenes (469—399 przed Chr.) odwrócił swój płaszcz w ten sposób, by wszyscy widzieli, że jest podarty.

Spostrzegł ten manewr Sokrates i zawołał.

— O, Antistesenesie, przez dziury twego płaszcza przeziiera próżność.

Tłumaczenie snów

„Skaut”. Czekał Pana sukcesy w zawodach sportowych. Amulet: słoń z białej porcelany. Proszę wystrzec się kradzieży.

P. Kombatant M. W. Z córki będzie po ciecha. Liat nadejdzie. Spełni się dawne marzenie. Szczęśliwa liczba: 88.

P. Zofia 14. Sąsiadka jest Pani życzliwa Sklep przyniesie strąty. Córeczka wyzdrowieje w tym miesiącu.

P. Czuryk. Przegra Pan sprawę. Będzie zażegnął z policją. Zona kocna Pana.

Na malej wokandzie...

„Poszukujemy agenta”
czyli angio-amerykańskie przymierze

(A. E.). W peronym piśmie codziennym ukazało się ogłoszenie, że poważna firma warszawska poszukuje agenta, rodowitego Anglika.

Ogłoszenie powyższe przeczytał bezrobotny Jakub Cypkin. Angielskiego wprawił go nie znał, ale pamiętając o zasadzie, że śmiały szczęście sprzyja, ruszył w kierunku wspomnianej firmy.

W poczekalni przed gabinetem dyrektora zastał pan Cypkin innego kandydata na agenta. Strzyżony wąsik zdradzał angielskie pochodzenie, a wśród kruczych włosów bielili się przedziałek a la minister Eden.

Jegośność ów przyjrzał się bacznie Cypkinowi i mruknął do siebie:

— Jes.

Zimny pot zrosił czoło Cypkina. Oblizal spieczone wargi i odparł:

— Gud baj!

Nieznamy zamikl. Wówczas Cypkin, którego pierwszy skutecznie wypowiedziany angielski wyraz natchnął odwaga, zapytał:

— England?

Cudzoziemiec pokręcił głową.

— America.

— New York?

— New York.

Ohydny czworokąt małżeński
odstąpiła sensacyjna rozprawa sądowa

Proces Kazimierza Romanowa, oskarżonego o usiłowanie zabójstwa swej żony, Marii, odstąpił niesłychanie duszną atmosferę, która panowała w skromnym mieszkanku Romanowów przy ul. Młynarskiej 20 w Warszawie.

Na przewodzie sądowym bez żadnego skrępowania mówiło się o przedziwnych związkach, łączących małżonków z rodzeństwem Kisielewskich.

Okazało się, że listy, pisane przez Romanowową do Kisielewskiego, doszły do rąk Romanowa nie bez wiedzy adresata, który ten wymowny dowód zdrady małżeńskiej... odstąpił przy kieliszku wódki. Sam Stefan Kisielewski, zaprzeczając, aby jego siostrę łączyły jakieś intymne stosunki z Romanowem, musiał przyznać, że często wszyscy w czwórce nocowali w jednej izbie mieszkania.

Na pytanie, jak dało się to pogodzić, Kisielewski tłumaczył, że... spał na kanapie razem z siostrą, co było nawet przyczyną nieprawdziwych plotek o jego kazirodziej miłości do siostry.

Pelagia Kisielewska, która w toku swych zeznań, starała się uchodzić za wzór cnót niewieścich, wprowadziła zaprzeczając faktowi, iż przepędzała noc wespół z bratem, to przyznać musiała, że często nocowała w domu Romanowów, jak i inni goście. Wtedy to, na kanapie nocowało 4 do 5 osób.

Tę zgniliznę, panującą w domu Romanowów, podniósł w swym przemówieniu prok. Leniewski, który z odrazą mówił o ciemnej roli Kisielewskiej, która choć moralna sprawczyni porwania się męża z siekierą w ręce na żonę, nie może zasiąść na ławie oskarżonych.

Ona to właśnie, żywiąc uczucie dla Romanowa, starała się zręczną intrygą doprowadzić do konfliktu małżeńskiego, w rezultacie którego pozostałaby na placu wespół z Romanowem. Ona to starała się wciągnąć Romanowową w stosunek miłosny ze swoim bratem, Stefanem Kisielewskim. Podjęła się roli doręczycielki listów miłosnych Romanowowej do Kisielewskiego.

Kisielewski, w sposób najbardziej nierycerski, listy te wydał ze swego posiadania, a kiedy one znalazły się w ręku Romanowa i konflikt wisiał w

powietrzu, Kisielewski wraz z siostrą oczekiwali na ulicy na wynik sceny, która musiała się rozegrać między małżonkami.

W zakończeniu swego przemówienia prok. Leniewski wskazał, że wprowadzi Romanow usiłował dokonać zabójstwa w stanie silnego wzruszenia psychicznego, spowodowanego z winy swej żony, to jednakże fakt, iż tolerował on ten niesamowity czworokąt małżeński, a zbrodnię przygotował z pewną premedytacją, winien z czyn swój przykładać do odpowiedzialności.

W wyniku rozprawy Sąd O-

kręgowy skazał Kazimierza Romanowa na 2 lata więzienia. Powództwo cywilne, wytoczone przez żonę, zostało zasądzone.

Przygoda eleganckiej letniczki
zakończona wytoczeniem sprawy

Pani Krystyna K. w swych zapędach krajoznawczo-turystycznych, objechawszy niemal całą półkule ziemską, postanowiła zwiedzić podmiejskie letniska. Wybrała się tedy do Zielonki, ubrawszy się w elegancki strój wiosenny, który mógłby być nagrodzony pierwszą nagrodą na wystawie mody.

Miejscowe psy w Zielonce nie były jednak przyzwyczajone do tego rodzaju widoków i osoba pani K. nie wzbudziła ich zaufania. Jeden z nich, śmiełszy się natury, nie tylko ograniczył się do zajadłego szczekania, ale zgoła brutalnie rzucił się na elegancką kobietę, gryząc ją, gdzie się dało, z natury samej rzeczy, zwłaszcza w dolne części ciała.

Na szczęście mieszkańcy Zielonki byli dużo względniejsi dla eleganckiej damy i wyrwali ją od kłów kundla.

W rezultacie jednak położenie p. K. było opłakane. Oprócz podartej garderoby dama wyniosła z wypadku liczne obrażenia cielesne, które kurować musiało kilku lekarzy, w tym jeden specjalista kosmetyki.

Pani K., doszedłszy do zdrowia, wystąpiła przeciwko właścicielowi kundla do Sądu Okręgowego w Warszawie,

żądając odszkodowania za straty fizyczne i moralne. Wśród nich figuruje kwota 500 zł., których p. K. żąda na tej podstawie, iż jak twierdzi nie może przed południem odwiedzać cukierni, gdyż w dni słotne noga, pogryziona przez psa, puchnie i wywołuje nie miłe wrażenie.

Właściciel psa nie przyznaje powództwa, wskazując, iż

odpowiedzialność za wypadek ponosi sama powódka. Pies tego należy do najłagodniejszych stworzeń na świecie, a koro p. K. wyprowadziła go z równowagi, to niewątpliwie stało się to z winy powódki, która swoim wyglądem musiała sprowokować niewinne zwierzę.

Sąd postanowił zbadać świadków.

Jeszcze o p. Simpson
Jakie miejsce zajmie na dworze ang.

Prasa angielska jeszcze ciągle zastanawia się nad tym, jaki tytuł będzie nosić pani Simpson po wyjściu za mąż za byłego króla Edwarda. Dzienniki dochodzą do wniosku, że pani Simpson będzie nosić tytuł jej królewskiej wysokości, księżnej Windsor i otrzyma prawo ukazywania się na publicznych uroczystościach w purpurowym płaszczu. Przy tym zajmie ona miejsce tuż za następczynią tronu, Elżbietą, przed wszystkimi innymi księżnymi i księżniczkami.

Dzienniki podają jeszcze, że ślub księcia Windsor z panią Simpson odbędzie się w Wiedniu w maju, mniej więcej w tym samym czasie, w którym

miała się odbyć koronacja króla Edwarda.

Przed pewnym czasem królowa Mary wprowadziła zwyczaj, że na dworze nie przyjmuje się rozwiedzionych kobiet. W związku z tym część dzienników przypuszcza, że królowa Elżbieta uczyni wyłom w tym zwyczaju i przyjmie swą szwagierkę, z wszystkimi należnymi jej honorami. Inne natomiast dzienniki są zdania, że pani Simpson sama nie zechce przybyć na dwór, aby nie wprowadzać tam zamieszania.

SKŁADAJCIE OFIARY NA
Fundusz Obrony Mor-klej

Konto P. K. O. 10469

W CZTERY OCZY

Intymne rozmowy Ikxa z Czytelnikami

Tragedia młodej mężatki

„EWANGELICZKA” zwierza nam się:

„Szczególny Panie Redaktorze! Mam lat 19. Żyję z moim mężem już około dwóch lat, pomimo, że ślub nasz odbył się przed kilku miesiącami. Mąż mój kochał mnie bardzo. Byłam mu wszystkim, co jest potrzebne do szczęścia człowieka. Ja również byłam szczęśliwa, mając ukochanego przy sobie.

Pomimo, że napatykaliśmy wiele przeszkód tak ze strony rodziny męża, jak i mojej, postanowiliśmy się pobrać.

Dziś piszę to jako już mężatka, lecz bardzo nieszczęśliwa.

Nie wiem, nie mogę wprost zrozumieć, co się stało. Od chwili ślubu mąż stał się tak podły, tak dokuczliwy, tak zgryźliwy, że doprowadza mnie do rozpacz. To, co kiedyś sprawowało mu przyjemność, czym cieszył się jak dziecko, dziś tego formalnie nienawidzi. Widzi we mnie uosobienie zła. Może ja również nie jestem dobra, ale taką byłam zawsze i on wleżał zawsze, jak ze mną postępować.

Zrobiłam dużo, aby się przystosować do męża, bo z zasady jestem twarda, nieugięta, dumna.

Dziś mąż nie umie zwrócić się do mnie inaczej, jak z krzykiem i prze-

kleństwem na ustach. Boli mnie to bardzo, boć przecież go kocham. Chwilami nie umiem się pohamować i wybuchnę szczerym płaczem. Wtedy mąż całuje mnie i przyrzeka, że mi nie będzie więcej dokuczał, prosząc o przebaczenie. Niestety, na nic przyrzeczenia, na nie przysięgi...

Życie moje jest jednym pasmem nieszczęść. Mąż nie chce, czy nie może mnie zrozumieć, do nikogo nie mogę się pożalić, bo wszyscy uważają męża za idealnego mężczyznę. Kiedy wyjdę z domu, to po prostu nie chce mi się wracać do niego, bo nie znajduję w nim ani odrobiny ciepła rodzinnego, ani bratniej duszy, przy której mogłaby spocząć moja skołatana dusza. Są chwile, kiedy mąż mnie zapewnia o swej gorącej miłości.

Panie Redaktorze, czyż jego zachowanie można pogodzić z miłością?

Czy człowiek, kochając, może wyrazić przykrość ukochanej osobie? W chwili sprzeczki postanowiliśmy, że się rozstaniemy. Wiem, że mąż nie znalazłby spokoju, wiem że stałoby mi mój brak, ale jest zarazem ambitny i nie wróciłby już do mnie. Ja doprawdy nie przeżyłabym rozstania z mężem. Ja

go tak kocham, tak bardzo kocham! Panie Redaktorze, może Pan zdoła mi wytłumaczyć, co to się stało? Jak zaradzić, by życie nasze wróciło do dawnego stanu.

Co robić? co robić? bo rozpacz mnie ogarnia!”

* * *

Niestety, bardzo często się zdarza, że ludzie, którzy żyli ze sobą bardzo dobrze dłuższy czas w gorącej miłości, po ślubie nagle odczuwają do siebie coraz bardziej wstającą niechęć. Dlatego tak często się mówi, że „małżeńwo jest grobem miłości”. Nieraz bywa to spowodowane tym, że mąż staje się obowiązany do utrzymania żony i to go złości.

Dawniej miał to samo bezkłopotów i wydatków, a teraz musi ciężko pracować na dwoje. Dawniej był „miły” bo nie mając innych obowiązków mógł przynieść czy to kwiatek czy prezencik, zaprosić tu i owdzie, słowem dawać takie oznaki miłości. Teraz nie może, bo ma inne poważniejsze wydatki.

Nie należy mu tego brnąć za złe, że to go czyni zgryźliwym. To stan przejściowy. Minie sam, skoro jednak się oboje kochacie. Tylko trochę cierpliwości i niejałtrzenia „an. Zabliźnia się z czasem.

JAN DULINSKI

Agentka C. 46

SENSACYJNA POWIEŚĆ SZPIEGOWSKA

Po ujęciu Melińskiego, Anna Morette i James postanowili udać się w łodzi rybackiej do Finlandii. Rybak, który drżał o swoje życie, początkowo nie chciał ich przewieźć. Ale gdy wykazał mu, że innego wyjścia nie ma, zgodził się. Gdy zapadła noc rybak oświadczył im, że należy wyruszyć w drogę.

139.

Na morzu

— Czy nie zauważył pan przed domkiem podejrzanych osób? — zapytała rybaka Anna Morette.

— Jestem przyzwyczajony do ciemności. Dokładnie się rozejrzałem i nikogo nie spostrzegłem.

— Czy możemy już wyjechać?

— Tak. Na razie jest cicho, nikogo nie ma w pobliżu mojego domku. Bóg raczy wiedzieć co się stanie późno... Ale do samego brzegu państwa nie dojdzie, ostatnie kilkaset metrów będziecie musieli przepłynąć wpław... Straż graniczna bowiem z pewnością dostrzeże łódź, natomiast pływający ludzie nie wpadną jej w oko.

— Czy pan dobrze zna drogę?

— Doskonale. Najważniejsze jest tylko to, abyśmy nie napotkali na przeszkodę.

Rybak odwiązał dużą łódź, która kołysała się na falach i Anna Morette i James wyciągnęli się na jej dnie. Rybak nakrył ich sieciami i płótnem żaglowym, a następnie ujął za wiosła i starał się cicho nimi poruszać.

Noc była wyjątkowo ciemna. Wiał tylko silny wiatr. Rybak musiał ciężko pracować wiosłami.

— Wskutek wiatru droga potrwa dłużej — oświadczył, ocierając pot z twarzy.

Zaraz też zaczął padać rzęsisty deszcz. Łódź wypłynęła na pełne morze, które było bardzo niespokojne. Wiatr wiał tu silniej, a deszcz siekał rybaka po twarzy.

— Byłbym za tym, abyśmy wrócili, — oświadczył.

— Co się stało? — zapytała Anna Morette spod płótna żaglowego.

— Zbiera się na silną burzę... Jest bardzo niebezpieczną rzeczą jechać teraz po morzu i do tego w tej zwykłej łodzi...

— Burza ta jest jak gdyby specjalnie dla nas zesłana — rzekł James. — Rzadko kto się odważy przy takiej pogodzie wyjechać na morze, a to jest nam na rękę...

— Ale przecież i nam burza może dać się we znaki, możemy zatonać... — przeżegnał się rybak.

— Nie bądź pan tchórzem, Gawryli — dodawała otuchy rybakowi Anna Morette. — Tylko w taką noc uda się nam przekraść przez granicę...

Łódź była podrzucana przez rozhukane fale jak łupina orzecha. Rybak wiosłował z wielkim natężeniem. Nie zwróciłby może uwagi na dwoje upartych Anglików i skierowałby łódź z powrotem do brzegu. Ale jakby nie postąpił, grozi mu za wielkie niebezpieczeństwo. Jeśli czekałby znaleźliby w jego domku niebezpiecznych szpiegów, od razu powędrowałby na tamten świat; jeśli zaś będzie w dalszym ciągu jechał po wzburzonym morzu, może znaleźć śmierć w otchłani morskiej.

— Wolę już, aby mi groziła śmierć przez utonięcie niż przez rozstrzelanie — pomyślał rybak. — Z rozszalałym żywiołem dam sobie może radę i uniknę śmierci, ale z Cze-ką nigdy. Czekałby ze mną wielkich ceregieli i od razu postawiłby pod ściankę...

Łódź była podrzucana przez fale jak piłka. Fale opryskiwały łódź i tańczyły wokół niej, jak rozszalałe białe koty. A na domiar złego panowały ciężkie ciemności.

— Czy dojedziemy do brzegów Finlandii? — za pytał James.

— Kto wie... — jęknął rybak.

Nagle na wodzie zamigotało światło, które zaczęło się zbliżać w stronę łodzi. Zaraz też rozległ się hałas motoru.

— Zbliża się do nas łódź motorowa — wykrzyknął rybak. — Są to z pewnością agenci Cze-ki, którzy będą chcieli zrewidować łódź.

— Przykryj pan nas dobrze i powiedz im, że wozisz ryby... — poradził James. — Ilu agentów może się zmieścić w takiej łodzi? Trzech, najwyżej czterech? Za pomocą naszych rewolwerów z pewnością ich przepędzimy.

— Mój zamaskowany rewolwer z pewnością ich oszłomi — dodała Anna Morette.

Motorówka powoli zbliżała się do łodzi. Po kilku minutach już się z nią zrównała.

— Dokąd? — dobiegł z niej jakiś surowy głos.

— Na połów — odparł rybak i usiadł na „sieciach“, na Annie Morette i Jamesie.

— Na taką pogodę, podczas burzy?

— Oho, podczas burzy połów jest najlepszy.

— I wy się wcale nie obawiacie wzburzonych fal, które z łatwością mogą wywrócić łódź?

— Jestem już dwadzieścia pięć lat rybakiem i morze mi jeszcze dotychczas nie wyrządziło krzywdy.

W motorówce siedzieli trzej mężczyźni. Rybak był przekonany, że to agenci Cze-ki. Jeśli by zamierzali przeszukać łódź, wówczas mógłby się pożegnać z życiem.

— Obywatelu, czy nie zajmujecie się czasem kontrabandą i nie przemycacie w łodzi takichś towarów? — znów padło pytanie z motorówki.

— Skądże znowu?!

— No dobrze, pozwólcie nam jednak zobaczyć, co wy tam wieziecie — jeden z trzech mężczyzn przechylił się przez burtę i oświetlił łódź silną lampką elektryczną.

Rybak z trudem opanowując drżenie, podniósł brzeg płótna żaglowego i wskazując na sieci, rzekł głosem pełnym niepokoju:

— Widzicie, sieci wożę.

— Odchylcie jeszcze bardziej płótna... usuńcie się...

Rybak nie wiedział co zrobić. Ogarnęło go tak wielkie przerażenie, że nie mógł wymówić słowa... Czekał od razu to zauważyli i natychmiast jeden z nich wskoczył do silnie kołyszącej się łodzi.

Czekałby byli przekonani, że rybak z tego względu tak się przeraził, ponieważ miał przy sobie przemycany towar — nawet nie przyszło im na myśl, że mają do czynienia z „żywą“ kontrabandą.

Z tego to właśnie względu zostali oszłomieni i zdezorientowani, gdy z dna łodzi posypały się na nich kule. Pierwsza kula trafiła tego agenta Cze-ki, który wskoczył do łodzi rybackiej. Czekał zachwiał się, w końcu straciwszy równowagę wpadł do morza.

Dwaj pozostali czekałby, znajdujący się w motorówce szybko wyciągnęli rewolwery.

Tymczasem Anna Morette i James wskoczyli do wody z drugiej strony łodzi i jedną ręką trzymali się burty, za którą się ukryli, a drugą ostrzeliwali się.

Anna Morette doskonale strzelała ze swego zamaskowanego rewolweru. Po kilku chwilach obaj czekałby leżeli już na dnie motorówki ciężko ranni.

— Musimy szybko stąd uciekać, strzelaninę z pewnością słyszano w porcie — zauważył James.

— Ale jak uciekniemy? — wykrzyknęła Anna Morette. — Patrz, co się stało!...

Dalszy ciąg jutro.

Nowela

MURZYN

Mieszkałam wówczas wraz z mężem, Ottonem Brandtem, prokurentem wielkiego przedsiębiorstwa na przedmieściu w odosobnionej willi. Nasze życie małżeńskie było dość szczęśliwe, pomimo że interesy i rozrywki zabierały Ottonowi dużo czasu i często zdarzało się, że przebywałam w domu tylko w towarzystwie starej kucharki, Mary.

Owego dziesiątego wieczora grudniowego byłam przekonana, że Otto wróci do domu wcześniej. Był to bowiem ostatni dzień miesiąca i Otto miał przy sobie pieniądze na wypłatę, jaka miała odbyć się następnego dnia. W takie wieczory mąż wracał wcześniej do domu i już nie wychodził.

Przygotowywałam właśnie kolację w kuchni, gdy Otto przyszedł. Zamieniwszy z nim kilka słów, stwierdziłam, że jest bardzo przygnębiony.

— Co się stało? — zapytałam.

— Muszę zaraz motocyklem udać się do Nowego Jorku. Odbywa się tam konferencja, na której muszę być. Wrócę dopiero o pierwszej.

— To straszne, będąc przekonana, że zostaniesz w domu, zwolniłam na dzisiaj wieczór Mary, a teraz będę musiała zostać w domu z taką su-

wą pieniędzy. — Wskazałam na wypchaną teczkę, którą Otto położył na stole. — Jeśli już musisz tam się udać, to przynajmniej pomóż mi ukryć pieniądze, ponieważ teczkę może jeszcze ktoś zauważyć...

Weszliśmy do gabinetu Ottona i ukryliśmy pieniądze między książkami biblioteki. Następnie wypchałam teczkę gazetami, zamknęłam ją na kluczyk i umieściłam w szufladzie biurka, na zwykłym miejscu.

Podczas kolacji Otto starał się mnie rozweselić. Po posiłku sprawdził w mojej obecności okiennice i zamki u drzwi, następnie przebrał się i pożegnał.

— Uważaj Ottonie, jest gęsta mgła, mam jakieś złe przeczucia!

Otto uśmiechnął się i ruszył w drogę. Zamknęłam za nim drzwi i weszłam do jego gabinetu, który służył nam również za bawialnię. Wraz z jadalnią i kuchnią leżał on na parterze, podczas gdy sypialnie znajdowały się na pierwszym piętrze. Usiadłam przy biurku i zaczęłam czytać.

Po jakiejś pół godzinie usłyszałam lekkie pukanie do drzwi wejściowych. Powoli podniosłam się z miejsca i nad słuchiwałam. Obecnie zdawało mi się, że pukanie dobiegło

do drzwi kuchennych. Usłyszałam jak drzwi puściły i jakieś ciężkie kroki zbliżały się do pokoju, w którym siedziałam. Wygląd mężczyzny, który zaraz wszedł do pokoju, przyprowadził mnie o dreszcze. Był to Murzyn, o błyszczącej skórze i mocnym stanowczym spojrzeniu.

— Niech pani mi wybaczy, że dłużej nie mogłem czekać — rzekł ochryplym głosem — ale jestem całkiem przemoczony.

— Drzwi były niezamknięte?

— Owszem, — odparł z ironią.

— Czy szuka pan schronienia?

— Oczywiście... Czy mam zamknąć drzwi?

Skinęłam głową. Mężczyzna przyglądał mi się z bezczelnym uśmiechem. Z jego ubrania ściekała woda, w rękę trzymał gruby kij. Spokojnie odwrócił się ode mnie i skierował się do kuchni, do pieca.

— Czy pani jest sama? — zapytał z kuchni.

Nie spodziewałam się takiego pytania. Sama? Czy miałam się do tego przyznać? Czy nie lepiej oświadczyć, że mąż śpi na górze?

— Tak, ale każdej chwili spodziewam się przybycia męża — odparłam w końcu.

Murzyn roześmiał się i wrócił do pokoju. Zmieszana i przestraszona jego badawczymi spojrzeniami, którymi obserwował szafy i ściany, podesz-

łam do okna, chcąc otworzyć okiennicę. Nogi odmówiły mi posłuszeństwa i opadłam na krzesło.

— Proszę mi wydać pieniądze przedsiębiorstwa. Wiem, że tu się znajdują. Żadnego oporu, zrozumiano, bo w przeciwnym wypadku...

Murzyn wszedł po swój gruby kij, który zostawił w kuchni. W ten sposób chciał nadać swym grozom większe wrażenie.

— Boże, miej mnie w swej pieczy! — modliłam się w duchu.

Nagle przypomniałam sobie, że Otto ukrywa w szufladzie biurka rewolwer. Wolno uniosłam się z krzesła, podeszłam do biurka i otworzyłam szufladę. Doznałam niezwyklej ulgi, gdy poczułam w ręku zimne żelazo. Ostrożnie odciągnęłam bezpiecznik i wycelowałam rewolwer na drzwi.

Nie wiem jak długo siedziałam na krześle z oczami utkwionymi w drzwi. Nie dobiegał mnie żaden dźwięk... Deszcz przestał padać... Strach paraliżował moje członki...

Gdy Murzyn ukazał się na progu, instynktownie uniosłam rękę i pociągnęłam za cyngiel... Mężczyzna unosił ramiona, obracał się jak bąk i ruznął na dywan, jak podcięte drzewo.

Podbiegłam do niego i schyliłam się, jednak z okrzykiem przerażenia cofnęłam się zaraz. Czarna peruka usunęła się nieco i spod niej wydoستا-

Hijlowarna Pani używa wody kwiłlowej

BLANC ET NOIR

GILOT PARIS

wwały się jasne włosy. Spod kołnierzyka wylaniała się biel skóry. Zabitym był Otto. Poznałam go po bliźnie na szyi. Zastrzeliłam męża!

Później stwierdzono, że Otto od pewnego czasu przygotowywał napad rabunkowy na swe mieszkanie. Był zawsze hazardowym graczem, ostatnio przegrał większą sumę i chciał pokryć długi pieniędzmi przedsiębiorstwa. Gdybym nie znalazła rewolweru w szufladzie biurka, plan jego udałby się w zupełności... Ja, jego żona, byłabym jego najlepszym alibi...

Szybka wpłata sumy zadeklarowanej na Pomoc Zimową — to powszechny, obywatelski obowiązek dnia dzisiejszego.
KONTO P.K.O. 70.200 „POMOC ZIMOWA“

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.
„Krawiec w zamku”.

Co grają w kinach?
„Adria”: „Tajna brygada”
ATLANTIC: „Ich troje” oraz „Słowik Wiednia”
APOLLO: „Wiedeń — Londyn”
BAGATELA: Wieczór baletu Parnella
„Dom Żołnierza”: „Dziewczę szczęścia”
Kino Muzeum: „Złoto”
PROMIEN: „Dziewczę szczęścia”
STELLA: „Śmiertelny skok”
SWIT: „Stradivari”
SZTUKA: „Allotria”
UCIECHA: „Dziewczę z Prateru”
WANDA: „San Francisco”

Program radiowy

KRAKÓW, godz. 7.25 Pare
informacyj 7.30 Muzyka poran-
na z płyt 12.03 Muzyka z płyt
12.50 Trybuna młodych 13.30
Koncert życzeń 15.15 Koncert
reklamowy 15.30 Muzyka z płyt
16 Pogadanka aktualna 16.10
Wiadomości z dnia 18.20 Mu-
zyka lekka 18.45 Program na
dzień następny.

Masowe zatrucie gazem

Pogotowie ratunkowe w Bia-
łej udzieliło pomocy w mieszka-
niu niejakiego Linderta siedmiu
osobom, zatrutym gazem ulatnia-
jącym się z rury.

Dwoje osób w ciężkim stanie
przewieziono do szpitala.

Stolarz okradł kupca w Podgórzu

Policja krakowska aresztowała
wczoraj Furmańskiego Jana, lat
27, stolarza, zam. przy ul. Tar-
łowskiego 3, jako sprawcy kra-
dzieży srebra stołowego i gar-
deroby, wartości 1.765 zł. doko-
nanej dn. 12 bm., z mieszkania
Benjamina Pillera, przy ul. Rę-
kawka 13.

Gdy katar
i chrypka

stosuje się

Pinomethyl

Cena flakonika 1.60

do nabycia we wszyst-
kich aptekach w Polsce

Dziecko w ukropie

W Berdechowie koło Tarnowa
w domu Wolanisów bawiące się
dzieci przewróciły naczynie z
wrzącą wodą na kołyskę dziecka,
6-miesięcznej Heleny Wolanis,
która poniosła śmierć wskutek
strasznych poparzeń.

Samobójstwo zawiedzionej

Na tle zawodu miłosego po-
pełniła wczoraj samobójstwo przez
wypicie większej ilości kwasu
solnego Karolina Detyna, zam.
w Drohobyczu przy ul. Mickie-
wicza 25. Desperatka po prze-
wiezieniu do szpitala zmarła.

KRONIKA KRAKOWA

Rewelacje w sprawie śp. Grzeszolskiego

Matka Grzeszolskiego, która
przybyła do Krakowa poczyniła
u władz starania celem uzyska-
nia pozwolenia na sprowadzenie
zwłok syna do Sosnowca.

Adw. Hofmohl-Ostrowski, za-

powiedział, że ogłosi ważne fak-
ty, które zrehabilitują Grzeszol-
skiego.

Opowiem wszystkim o tym,
co mi powiedział Grzeszolski w
obliczu śmierci w największej ta-

jemnicy — mówił adwokat —
odważyć z jego mogiły ciężki ka-
mień. Zapowiedź rewelacji wzbu-
dziła w Krakowie wielkie poru-
szenie.

Radio-aparatów

ELEKTROTRIT

nie trzeba chwalić!

Kto choćby raz posłucha audycji na jednym z sześciu nowych
modeli 1937, sam się przekona o niebywałych walorach tech-
nicznych i akustycznych, tych najdoskonalszych odbiorników.
Pokazy i sprzedaż w głównym składzie i fachowej firmie:

RADJOFON

Kraków, Rynek Gł. 5 (róg Słennej)

Telefon 158-06.

Okropne samobójstwo na ulicy Floriańskiej

* Wczoraj rano wezwano pogo-
towie ratunkowe na ul. Floriań-
ską 49 w Krakowie, gdzie 24-
letnia tancerka, Helena Sambor,
po sprzeczce z narzeczoną w

celu samobójczym skoczyła lw
klatce schodowej z wysokości 2
piętra na dół.

Lekarz pogotowia stwierdził

ranę miazdżoną na szczycie cza-
ski i wstrząs mózgu.

Ranną przewieziono na oddział
chirurgiczny szpitala św. Łazarza.

Skazani za zabójstwo w Krakowie

Przed sądem okręgowym kar-
nym w Krakowie zasiedli wczoraj
na ławie oskarżonych Aleksan-
der Borówka, Władysław Borów-
ka i Karol Szczerba, robotnicy
z Witkowi k. Krakowa. Jak
wynika z aktu oskarżenia dnia
9 sierpnia 1936 Aleksander Bor-
ówka w Witkowicach uderzył

Jana Wąsa balaską w głowę, skut-
kiem czego Wąsowi pękła czasz-
ka ponosząc śmierć na miejscu.

Władysław Borówka i Szczer-
ba oskarżeni są o udział w bój-
ce, dobijając już konającego Wą-
sa.

Sąd skazał Aleksandra Borów-
kę na 3 lata więzienia, Włady-

śława Borówkę na 18 mies. wię-
zienia, zaś Szczerbę uwolnił od
winy i kary.

Rozprawie przewodniczył wi-
ceprezes s. o. dr. Nowosielski,
wotowali s. o. dr. Kronenberg i
Czuma, oskarżał prok. dr. Ga-
jewski, bronili adw. dr. Zakulski,
dr. Kruh, dr. Woźniakowski.

Ukarany pasażer „na gapę”

Przed sądem okręgowym kar-
nym w Krakowie zasiedli wczoraj
Antoni Sudra, pracownik fab-
ryki tytoniu, zam. w Krzyszkow-
icach.

Dnia 7 września 1936 w Wie-
liczce oskarżony jechał bez bile-

tu. Rewident L. Gutowski na
stacji w Wieliczce oddał pasażer-
a jadącego na gapę w ręce po-
sterunkowego P. P. Rocznika.

Oskarżony szamotał się z po-
sterunkowym i słownie zniewa-

żył tak posterunkowego jak i re-
widenta.

Sąd skazał Sudrę na 8 mies.
więzienia.

Rozprawie przewodniczył s. o.
dr. Solecki, osk. prok. dr. Mer-
czyński.

Zebrazka zamordowała czworo dzieci

Policja aresztowała zebrazkę
Anną Horczyńską, która przed
bramą szpitala Powszechnego we
Lwowie czatowała na położnice
z niemowlętami w ręku. Hor-
czyńska przedstawiała się ubogim
matkom jako właścicielka domu,
miłująca dzieci i przyrzekała
że w razie powierzenia jej nie-
mowlęcia na wychowanie, uszczę-
śliwi dziecko. W ten sposób H.
wyłudziła w celach zebrańskich
czworo dzieci, które znęcaniem
się, zapędziła do grobu. Piąte

dziecko, które Horczyńska z „li-
tości” zabrała u niejakiej Zagóry
na Rynku, policja zdążyła odebr-
ać i odesłać do domu Sierót.

DRUKARNIA MONOPOL

KRAKÓW, UL. NA GRÓDKU L. 2

Telefon Nr. 173-02.

wykonuje druki wszelkiego
rodzaju, jak: czasopisma,
broszury, prospekty, afisze,
ulotki, księgi handlowe itd.
solidnie-szybko-tanio

Biedni dla jeszcze biedniejszych
Pomoc Zimowa z eteru

Polskie Radio bezpośrednio po
ogłoszeniu akcji o Pomocy Zi-
mowej dla bezrobotnych oddało
na usługi propagandowe tej wiel-
kiej idei wszystkie swoje roz-
głośnię, urządzając cały szereg
odczytów, pogadarek, reportaży,
transmisji i t. p.

Na apel Polskiego Radia za-
reagowały przede wszystkim sfer-
y najuboższe społeczeństwa.
Związki społeczne na prowincji
organizowały zabawy na Pomoc
Zimową, biorąc często za bilety
wstępu nie więcej niż 5 gr. Z
tych drobnych ofiar zebrało się
— jak dotychczas 11.710 zł 60 gr.
Jak wynika z korespondencji
nadesłanej do Polskiego Radia
urządzono ponad 500 radiowych
wieczornic tanecznych w całym
kraju, z udziałem przeszło 21.000
osób.

Kobieta w płomieniach na ul. Dietla

W piątek o godz. 7.50 rano
wezвано pogotowie ratunkowe
na ul. Dietla 109 w Krakowie,
gdzie w jednym z mieszkań 24-
letnia służąca Petronela Sacha
doznała ciężkich poparzeń I. ill.
stopnia.

Sacha paliła w piecu, przyczym
aby ułatwić sobie pracę polala
węgle i drzewo benzyną.

Wskutek nieostrożności zajęła
się benzyna we flaszcze, a gdy
upuściła ją na ziemię, paląca ben-
zyna oblała ją, skutkiem czego
doznała ciężkich poparzeń obu
rąk i nóg.

Po opatrzeniu ofiarę nieszczę-
śliwego wypadku przewieziono
do szpitala Ubezpieczalni Spo-
łecznej.

Cyrulik Krakowski w Sali Saskiej

Drugi program p. t. „Cyrulik
goli” podbił wybredną publicz-
ność krakowską. Wypełniona po
brzezi sala entuzjastycznie przy-
jmowała wykonawców.

Kulturalna interpretacja piose-
nek p. I. Carnero, perlisy hu-
mor przemiję p. I. Skwierczyń-
skiej, temperament i wdzięk p.
M. Zejmówny, niecodzienna con-
feransjerka p. St. Laskowskiego
i A. Jaksztasa, fantastyczny hu-
mor ulubienca kobiet K. Hanu-
sza, pełen finezji i harmonji ta-
niec pp. Radwanów budzą ogólny
podziw. Trio rewelersów ko-
biecnych z p. M. Zejmówną jest
już na ustach całego Krakowa.
Całość programu godna wi-
dzenia.

Niezwykłe samobójstwo bezrobotnego

W miejscowości czechosłow-
ackiej Turz, popełnił niezwykle
samobójstwo bezrobotny Karol
Hlupan. Bezrobotny wdrapał się
ciągu nocy na 40 m. komin fa-
bryki, a zaalarmowawszy nad ra-
nem przechodniów, by podziwiali
jego brawurę wy dobył spokojnie
papierosa, którego wypalił.

Przechodnie zaalarmowali straż
pożarną, sądząc, że ma się tu do-
czynienia z szaleńcem. Po wy-
paleniu papierosa, pożegnał ge-
stem stojących na dole ludzi, po-
czym bez namysłu skoczył w 40
m. otchłań, ponosząc śmierć na
miejscu.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Kraków, ul. Na Gródku 2. — Telefon 173-02 Redaktor przyjmuje od godz. 16—17.

CENY OGŁOSZEŃ: W kronice krakowskiej 1 wiersz mm. 1 zł. Cała strona 1600 zł. — Drobne 10 groszy za wyraz. — Poszukiwania pracy 5 groszy za wyraz.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca Alfred Kwiatkowski.

Drukarnia „Monopol”, Kraków, ul. Na Gródku 2. — Telefon Nr. 173-02.